EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 6.2.2019
COM(2019) 52 final

2019/0025 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na devátém zasedání konference smluvních stran Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách, pokud jde o návrhy změn příloh A a B

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie na konferenci smluvních stran Stockholmské úmluvy v souvislosti s plánovaným přijetím rozhodnutí o změně příloh A a B přidáním dalších chemických látek a změnou stávajících záznamů.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Stockholmská úmluva

Stockholmská úmluva o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „úmluva“) usiluje o ochranu lidského zdraví a životního prostředí před perzistentními organickými znečišťujícími látkami (POP). Úmluva vytváří právně závazné povinnosti smluvních stran přijímat opatření za účelem odstranění nebo omezení výroby, používání, dovozu a vývozu POP. Smluvní strany jsou rovněž povinny přijímat opatření k omezení nebo odstranění úniků z nezáměrné produkce POP a úniků ze skladovacích a odpadních míst.

Dohoda vstoupila v platnost dne 24. února 2004.

Evropská unie a jejích 27 členských států jsou smluvními stranami úmluvy[1].

2.2. Konference smluvních stran Stockholmské úmluvy

Řídícím orgánem Stockholmské úmluvy je konference smluvních stran zřízená na základě článku 19 úmluvy. Tento orgán obvykle zasedá jednou za dva roky s cílem sledovat provádění úmluvy. Kromě toho přezkoumává chemické látky, které mu předkládá k posouzení Výbor pro hodnocení perzistentních organických znečišťujících látek.

V souladu s článkem 23 úmluvy má každá strana jeden hlas. Organizace regionální hospodářské integrace, jako je například EU, však uplatňují své hlasovací právo počtem hlasů, který se rovná počtu jejich členských států, jež jsou smluvními stranami úmluvy.

2.3. Zamýšlený akt konference smluvních stran

Na svém devátém řádném zasedání, které se bude konat od 29. dubna do 10. května 2019, konference smluvních stran zváží přijetí rozhodnutí o zařazení dalších chemických látek do příloh A, B a/nebo C úmluvy nebo rozhodnutí o změně stávajících položek.

Účelem zamýšlených aktů je zařadit další chemické látky do příloh A, B a/nebo C úmluvy nebo změnit stávající položky v těchto přílohách. Zařazení do příloh A, B a/nebo C má za následek, že chemické látky budou předmětem opatření zaměřených na odstranění nebo omezení jejich výroby a používání, včetně snížení nebo odstranění neúmyslných úniků. Cílem změny stávajících záznamů je snížení počtu výjimek z kontrolních opatření.

Zamýšlené akty se stanou závaznými pro smluvní strany v souladu s ustanovením čl. 22 odst. 4 úmluvy, které stanoví: „Návrh, přijetí a vstup v platnost změn příloh A, B nebo C podléhají stejným postupům, jako jsou postupy pro návrh, přijetí a vstup v platnost dodatečných příloh této úmluvy, s výjimkou toho, kdy změna příloh A, B nebo C nevstoupí v platnost pro smluvní stranu, která učinila prohlášení týkající se změny těchto příloh v souladu s čl. 25 odst. 4. V tomto případě každá taková změna vstupuje v platnost pro tuto smluvní stranu devadesátým dnem po dni uložení listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této změně u depozitáře.“

[1] Úř. věst. L 209, 31.7.2006, s. 1.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Komise navrhuje Radě podpořit na devátém zasedání konference smluvních stran jménem Unie rozhodnutí o změně příloh A a B úmluvy. Tato rozhodnutí doplní další chemické látky do přílohy A, čímž se na tyto látky budou vztahovat povinnosti podle úmluvy, zejména omezení nebo odstranění úniků z úmyslné výroby a použití. Kromě toho se očekává, že konference smluvních stran přijme rozhodnutí o odstranění nebo změně některých výjimek týkajících se použití chemických látek, které jsou již uvedeny v příloze B úmluvy.

Rozhodnutí, která jsou předložena konferenci smluvních stran k přijetí, vycházejí z doporučení Výboru pro hodnocení perzistentních organických znečišťujících látek (dále jen „Výbor pro hodnocení POP“), pomocného orgánu pod dohledem konference smluvních stran. Bylo zjištěno, že chemické látky, které Výbor pro hodnocení POP doporučuje zařadit do přílohy A, splňují kritéria přílohy D úmluvy. Doporučení Výboru pro hodnocení POP týkající se odstranění nebo změny výjimek pro použití chemických látek uvedených v úmluvě se zakládají na posouzení dostupných alternativ.

Pro Unii, která je vůdčí silou v oblasti tvorby politiky životního prostředí, je zásadní, aby opětovně potvrdila svůj celosvětový závazek podporovat lepší provádění mnohostranných environmentálních dohod a norem. To zahrnuje podporu a provádění doporučení přijatých pomocnými vědeckými orgány těchto dohod a dodržování kritérií stanovených v dohodách, z nichž tato doporučení vycházejí.

Tato iniciativa je navíc v souladu s prioritou Junckerovy Komise stát se silnějším celosvětovým aktérem, s cíli udržitelného rozvoje, zejména se zajištěním zdravého života (3) a odpovědnou spotřebou a výrobou (12), jakož i se 7. akčním programem pro životní prostředí.

Unie by proto měla podpořit navrhovaná rozhodnutí o zařazení dikofolu a kyseliny perfluoroktanové (PFOA), jejích solí a sloučenin příbuzných PFOA do přílohy A. Tyto chemické látky jsou již předmětem omezení podle práva Unie, která jsou podobná omezením stanoveným úmluvou. Používání dikofolu bylo v Unii zakázáno nařízením Komise (ES) č. 2032/2003[2] a rozhodnutím Komise 2008/764/ES[3]. Používání kyseliny perfluoroktanové (PFOA), jejích solí a sloučenin příbuzných PFOA bylo omezeno nařízením Komise (EU) 2017/1000[4].

Rozhodnutí POPRC-14/2 Výboru pro hodnocení POP doporučuje rozšířit seznam o kyselinu perfluoroktanovou (PFOA), její soli a sloučeniny příbuzné PFOA s některými zvláštními výjimkami. Doporučení vychází z přezkumu informací předložených smluvními stranami a zúčastněnými subjekty, včetně informací pocházejících z Unie, a odráží potřebu dalšího využívání PFOA k určitým zvláštním účelům. Unie by potřebovala některé zvláštní výjimky, což dokládá nařízení Komise (EU) 2017/1000, které zahrnuje ustanovení umožňující další používání PFOA v Unii k určitým zvláštním účelům.

---

[2] Nařízení Komise (ES) č. 2032/2003 ze dne 4. listopadu 2003 o druhé etapě desetiletého pracovního programu uvedeného v čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/8/ES o uvádění biocidních přípravků na trh a o změně nařízení (ES) č. 1896/2000 (Úř. věst. L 307, 24.11.2003, s. 1).

[3] Rozhodnutí Komise 2008/764/ES ze dne 30. září 2008 o nezařazení dikofolu do přílohy I směrnice Rady 91/414/EHS a o odnětí povolení pro přípravky na ochranu rostlin obsahující tuto účinnou látku (Úř. věst. L 262, 1.10.2008, s. 40).

[4] Nařízení Komise (EU) 2017/1000 ze dne 13. června 2017, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o perfluoroktanovou kyselinu (PFOA), její soli a chemické látky příbuzné PFOA (Úř. věst. L 150, 14.6.2017, s. 14).

Unie by měla rovněž podpořit odstranění nebo změnu přijatelných účelů a zvláštních výjimek pro použití kyseliny perfluoroktansulfonové (PFOS), jejích solí a perfluoroktansulfonylfluoridu (PFOSF) uvedených v příloze B. Všechny přijatelné účely a zvláštní výjimky, které se doporučuje zrušit, se v Unii již nepoužívají.

Vzhledem k tomu, že změny příloh A a B budou pro Unii právně závazné a budou muset být zohledněny v nařízení (ES) č. 850/2004, kterým byla Stockholmská úmluva provedena v Unii, je třeba stanovit postoj, který má být jménem Unie zaujat na konferenci smluvních stran.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*.“

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty s právními účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se řídí dotyčný orgán. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie*“[5].

4.1.2. Použití na stávající případ

Konference smluvních stran je orgán zřízený dohodou, konkrétně Stockholmskou úmluvou o perzistentních organických znečišťujících látkách.

Akt, který má konference smluvních stran přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude závazný podle mezinárodního práva v souladu s čl. 22 odst. 4 Stockholmské úmluvy a bude muset být zohledněn v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS[6]. Je tomu tak proto, že čl. 14 odst. 1 uvedeného nařízení vyžaduje změnu příloh I, II, a III kdykoliv dojde k zařazení látky do seznamu v úmluvě.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v jehož souvislosti je postoj jménem Unie zaujat. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel nebo složka.

---

5 Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

6 Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 7.

4.2.2. Použití na stávající případ

Hlavní cíl a obsah zamýšlených aktů se týkají oblasti „životní prostředí“.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

2019/0025 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na devátém zasedání konference smluvních stran Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách, pokud jde o návrhy změn příloh A a B

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Stockholmská úmluva o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „úmluva“) vstoupila v platnost dne 17. května 2004 a byla uzavřena jménem Unie rozhodnutím Rady 2006/507/ES[7].

(2) Stockholmskou úmluvu provedlo v Unii nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004[8].

(3) Podle článku 8 úmluvy rozhodne konference smluvních stran o zařazení chemické látky do přílohy A, B a/nebo C a stanoví související kontrolní opatření.

(4) Očekává se, že na devátém zasedání konference smluvních stran Stockholmské úmluvy budou přijata rozhodnutí o zařazení dalších chemických látek do přílohy A a o změně stávajících položek v příloze B.

(5) Je vhodné stanovit postoj, který má být na této konferenci smluvních stran zaujat jménem Unie, neboť přijatá rozhodnutí budou pro Unii závazná.

(6) Za účelem ochrany lidského zdraví a životního prostředí před dalšími úniky dikofolu a kyseliny perfluoroktanové (PFOA), jejích solí a sloučenin příbuzných PFOA je nezbytné omezit nebo ukončit výrobu a používání těchto chemických látek na celosvětové úrovni a podpořit jejich zařazení do úmluvy. Kromě toho je nezbytné dále omezit nebo ukončit používání kyseliny perfluoroktansulfonové (PFOS), jejích solí a perfluoroktansulfonylfluoridu (PFOSF) a za tím účelem zrušit nebo změnit přijatelné účely a zvláštní výjimky v příloze B,

[7] Rozhodnutí Rady 2006/507/ES ze dne 14. října 2004 o uzavření Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 209, 31.7.2006, s. 1).

[8] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 7).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Postojem, který má být jménem Unie zaujat na devátém zasedání konference smluvních stran Stockholmské úmluvy, je v souladu s příslušnými doporučeními Výboru pro hodnocení perzistentních organických znečišťujících látek podpořit:

   – zařazení dikofolu do přílohy A úmluvy bez zvláštních výjimek,

   – zařazení kyseliny perfluoroktanové (PFOA), jejích solí a sloučenin příbuzných PFOA do přílohy A úmluvy se zvláštními výjimkami pro výrobu polovodičů nebo souvisejících elektronických přístrojů, fotografických povlaků nanášených na filmy, textilu odolného vůči oleji a vodě pro ochranu pracovníků před nebezpečnými kapalinami představujícími riziko pro jejich zdraví a bezpečnost, invazivních a implantabilních zdravotnických prostředků, hasicí pěny pro potlačení par uvolňovaných z kapalných paliv a hašení požárů kapalných paliv,

   – zrušení těchto „přijatelných účelů“ v položce týkající se kyseliny perfluoroktansulfonové (PFOS) a jejích derivátů v příloze B úmluvy: fotografické zobrazování, hydraulické kapaliny v letectví, některé zdravotnické prostředky (například vrstvy kopolymeru ethylen-tetrafluorethylenu (ETFE) a výroba radiokontrastních ETFE, diagnostická zařízení pro vyšetření in vitro, barevné filtry pro CCD), fotorezistentní a protiodrazové povlaky pro polovodiče, leptadlo pro polovodiče ze sloučenin a keramické filtry,

   – zrušení těchto „zvláštních výjimek“ v položce týkající se kyseliny perfluoroktansulfonové (PFOS) a jejích derivátů v příloze B úmluvy: fotomasky v odvětví polovodičů a obrazovek z tekutých krystalů (LCD), pokovování (tvrdé kovy) a pokovování (dekorativní pokovování), elektrické a elektronické součástky pro některé barevné tiskárny a barevné kopírky, insekticidy proti zavlečeným ohnivým mravencům a termitům, chemická výroba ropy,

   – změnu „přijatelného účelu“ pro kyselinu perfluoroktansulfonovou (PFOS) a její deriváty pro výrobu a použití hasicí pěny na „zvláštní výjimku“ pro použití hasicí pěny pro potlačení par uvolňovaných z kapalných paliv a hašení požárů kapalných paliv,

   – změnu „přijatelného účelu“ pro kyselinu perfluoroktansulfonovou (PFOS) a její deriváty pro použití v návnadách proti hmyzu k hubení mravenců střihačů rodu *Atta* spp. a *Acromyrmex* spp. zahrnutím sulfluramidu a upřesněním „přijatelného účelu“ na výhradně k zemědělskému použití.

2. S ohledem na vývoj jednání během deváté konference smluvních stran Stockholmské úmluvy se mohou zástupci Unie v konzultaci s členskými státy prostřednictvím koordinace na místě dohodnout na drobných úpravách tohoto postoje bez dalšího rozhodnutí Rady.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně